

Dr. Milijan Popović: GRAĐA ZA BIBLIOGRAFIJU, TEORIJE I
DRŽAVE I PRAVA, Novi Sad, 1972, str. XII + 386.

Danas, kad nauka dobija sve veći značaj u svim domenima ljudskog života, povećanje broja ljudi koji se bave naučnim radom i porast raznovrsnih publikacija, nameću kao neophodan i nužan napor na daljem razvijanju i usavršavanju naučno-istraživačkog postupka. Jedan od uslova za uspešan, kreativan naučni rad je i poznavanje literature, rezultata do kojih je došla ljudska misao u rešavanju pojedinih problema. Time se znatno skraćuje istraživački postupak. Otuda je i neprocenjiva vrednost priručnika koji sadrže popis literature, »to su ključevi koji otvaraju vrata znanja nagomilanog kroz vjekove«.1) I sve veći broj zemalja odvaja znatna sredstva za izradu i publikovanje ovakvih priručnika.

Pre kraćeg vremena u izdanju Zavoda za naučnoistraživački rad Pravnog fakulteta u Novom Sadu pojavila se »Gradnja za bibliografiju teorije države i prava« dr. Milijana Popović, docenta Pravnog fakulteta u Novom Sadu. Rad izaziva pažnju, pored ostalog, zbog toga što je ova vrsta priručnika još uvek deficitarna i retko se publikuje u naš (u većini slučajeva ovakvi radovi ostaju u rukopisu i služe za internu upotrebu).

Iz uvoda Građe za bibliografiju vidi se da je autor želeo da prikupi radove domaćih pisaca kao i prevedene radove na jedan od jezika naroda Jugoslavije stranih pisaca, ukoliko se u njima tretira opšteteorijska problematika. Međutim, »dati književnost Uvoda u pravne nauke (...) znači dati glavnu literaturu iz mnogih socijalnih nauka i gotovo svih pravnih nauka«.2) Još je teže to učiniti sa radovima Teorije države i prava. Tako se autor našao pred složenim i delikatnim zadatkom, da od mnoštva radova izdvoji one koji po problemima koje obrađuju spadaju u radove teorije države i prava, koji je sa uspehom obavio. Zbog tesne povezanosti teorije države i prava i graničnih nauka (sociologije prava, filozofije prava, istorije političkih i pravnih teorija, političke sociologije i opšte nauke o politici) u Građi za bibliografiju našli su svoje mesto i radovi ovih nauka, kao i izvestan broj radova specijalnih nauka (naročito ustavnog prava) ukoliko se u njima tretira i opšteteorijska problematika.

1) Hutschins Margaret, A. S. Johnson, M. S. Williams, Guide to the Use of Libraries . . . 5 th ed. rev., New York, 1936, p. 63. (navedeno prema dr. Midhat Simić: Kako nastaje naučno djelo, Sarajevo, 1972, str. 153).

2) Đorđe Tasić: Uvod u pravne nauke. III izdanje. Popravljen i dopunjen. Beograd, 1941, str. 231.

Autor je prema posebnom planu klasifikacije, oko 4100 bibliografskih jedinica rasporedio u sedam delova: 1) priručnici, sabrana dela, materijali savetovanja i slično; 2) knjige i brošure autora naroda Jugoslavije; 3) prevedene knjige stranih autora; 4) članci i rasprave stranih autora; 5) sadržaji članaka iz strane literature; 6) prikazi, diskusije, beleške, intervjui, nekrolozi, ocene, hronike, polemike i osvrti.

Novina u odnosu na domaće i strane bibliografije jesu podaci dati u sedmom delu, tzv. »sitan materijal« koji omogućuju praćenje istorije teorije države i prava naroda Jugoslavije kao i »koliko je nauka u nas pratila stranu književnost iz teorije države i prava i graničnih disciplina sa teorijom države i prava«.

Građa za bibliografiju je upotrebljiva, za strane korisnike jer su uvod i bibliografske jedinice prevedene na francuski jezik.

Bibliografske jedinice su sređene abecedno, po autorima, te Građa za bibliografiju ima samo registar imena. Pojmovnog registra nema, čime se smanjuje njena upotrebljivost, jer se iz naslova knjiga, rasprava itd. može samo naslućivati problem koji se raspravlja. Izradom pojmovnog registra (koga autor obećava ukoliko ovaj rad doživi drugo izdanje) bio bi uklonjen ovaj nedostatak i rad bi s punim pravom mogao da nosi naziv »Bibliografija teorija države i prava«.

U knjizi ima grešaka što se i može očekivati u radu ove vrste (napr. u bibliografskoj jedinici pod brojem 809 stoji: s. 125-153 (Summary) a treba: s. 125-133 (summary) u bibliografskoj jedinici pod brojem 1608 stoji: Perović Abedin, a treba: Ferović Abedin; u bibliografskoj jedinici pod brojem 2319 stoji: Zbornik radova Pravno-Ekonomskog fakulteta u Nišu, I/1966, s. 1-8, a treba: Zbornik radova Pravno-Ekonomskog fakulteta u Nišu, V/1966, s. 1-9 (summary), itd.).

Ne pretendujući nikako na potpunost (koja je gotovo i nemoguća u radovima ovakve vrste) autor veruje da su propusti svedeni na najmanju moguću meru, izražavajući pri tom želju da neki od mogućih propusta ukloni ukoliko Građa za bibliografiju doživi drugo izdanje. Naša je želja da autoru u tom pogledu budemo i od pomoći, skromno doprinoseći jednim spiskom radova koji, ne znamo iz kojih razloga, nisu našli svoje mesto u Građi za bibliografiju, držeći se klasifikacije koju je dao autor:

Knjige autora naroda Jugoslavije

1. Andrejević, Milivoje: Uvod u pravo. Niš, Studensko privredno društvo više upravne škole, 1967; s. 243; 4°.

Prevedene knjige stranih autora

2. Ihering, Rudolf: Borba za pravo. Prevod i predgovor H. Hinković. Zagreb, 1875; s. 11+57; 8°.

Članci i rasprave autora naroda Jugoslavije

3. Dimitrijević, Momčilo: Lenjinova ekonomska misao i diktatura proleterijata. (Iz knjige »Lenjinov doprinos razvoju ekonomske

- misli.« Univerzitet u Nišu, Ekonomski fakultet, Niš, 12-13 oktobar 1970; s. 37-45).
4. Dimitrijević, Momčilo: Komuna — oblik socijalističke države. Zbornik Pravnog fakulteta u Nišu, IX/1970; s. 191-203. (Résumé)
 5. Dizdarević-Peleš, Muba: Još jednom o »Opštenarodnoj državi«. Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu, XII/1964; s. 259-271.
 6. Gaber, Stevan: Vladimir Ilić Lenjin i problem države. (Iz knjige »Lenjinov doprinos razvoju ekonomske misli«. Univerzitet u Nišu, Ekonomski fakultet, Niš, 12-13 oktobar 1970; s. 29-35).
 7. Jovanović, Ljubiša: Odgovornost u samoupravnom društvu. Zbornik Pravnog fakulteta u Nišu, IX/1970; s. 145-161. (Résumé).
 8. Marković, Milivoje Č.: Generalne klauzule. Fragmentarna skica za studiju o pravnom standardu. Zbornik radova Pravnog odseka Pravno-Ekonomske fakulteta u Nišu, VII/1968; s. 9-25. (Résumé).
 9. Radišić, Jakov: Najnovija shvatanja sovjetske teorije o socijalističkoj državi. Strani pravni život, 41/1964; s. 14-23.
 10. Stojanović, Dragoljub: Zloupotreba prava u našoj teoriji, zakonodavstvu i sudskoj praksi. Zbornik Pravnog fakulteta u Nišu, IX/1970; s. 87-99. (Résumé).

Prikazi

11. Tasić, Đorđe: Stanko Frank »Analogie und Fiktion im Strafrecht« Arhiv za pravne i društvene nauke, LV/1939, s. 177-179.

No i pored svega što je rečeno rad predstavlja vidan doprinos u ne tako obimnoj literaturi ove vrste u nas, i kao takav treba da bude pozdravljen.

